

แบบรายงานการตรวจราชการระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

คณะที่ 2 การพัฒนาระบบบริการ

หัวข้อ สาขาสุขภาพช่องปาก

จังหวัด.....แพร่..... เขตสุขภาพที่....1..... ตรวจราชการวันที่.....27-29 มิถุนายน 2561.....

๑. ประเด็นการตรวจราชการ

- ร้อยละอำเภอที่จัดบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต./ศสม. ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ภายใต้การสนับสนุนของ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ หรือ District Health Board ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- อัตราใช้บริการสุขภาพช่องปากของประชาชนในพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

2.สถานการณ์

2.1. จำนวนประชากรทั้งหมด...333,675....คน จำนวนประชากรสิทธิ UC266,331.....คน

2.2 หน่วยบริการสุขภาพช่องปาก

จำนวนอำเภอ	8 แห่ง	จำนวน CUP	8 แห่ง
จำนวน ศสม.	1 แห่ง	จำนวน รพ.สต.	122 แห่ง
จำนวนคลินิกทันตกรรม	19 แห่ง	รพ.เอกชน	0 แห่ง

2.3.จำนวนทันตบุคลากรในจังหวัด

2.3.1 จำนวนทันตแพทย์ทั้งหมด	54 คน	สัดส่วนทันตแพทย์ต่อประชากร	1: 7,415 คน
ทพ.กสธ.	49 คน	ทพ.รัฐอื่นๆ	0 คน
ทพ.เอกชน	5 คน		
หมายเหตุ การนับจำนวนทันตแพทย์ให้นับแบบไม่ซ้ำ กรณี ทพ.เอกชน คือทำงานเฉพาะภาคเอกชนเท่านั้น			
2.3.2จำนวนทันตภิบาลทั้งหมด	67 คน	สัดส่วนทันตภิบาลต่อประชากร	1:5,296 คน
ทันตภิบาล ใน สสจ.	4 คน	ทันตภิบาลใน รพ.	12 คน
ทันตภิบาล ใน สสอ.	0 คน	ทันตภิบาล ใน รพ.สต./ศสม.	51 คน
2.3.3 จำนวนผู้ช่วยทันตแพทย์ทั้งหมด	109 คน	ผู้ช่วยทันตแพทย์ (ในตำแหน่งจพง.ทันต)	11 คน
ลูกจ้างช่วยงานทันตกรรมในรพ.	32 คน	ลูกจ้างช่วยงานทันตกรรมในรพ.สต.	67 คน
2.3.4 จำนวนช่างทันตกรรม	0 คน	ร้อยละรพ.สต.ที่มีลูกจ้างช่วยงาน ทันตกรรม	88.62

2.4. ความพร้อมในการให้บริการ ใน รพ.สต./ศสม.

จำนวนรพ.สต./ศสม. ที่มีทันตบุคลากรประจำและ ครุภัณฑ์ทันตกรรมครบชุด	51 แห่ง	จำนวน รพ.สต./ศสม. ที่มีทันตบุคลากร หมุนเวียนจากรพ.ให้บริการและครุภัณฑ์ ทันตกรรมครบชุด	15 แห่ง
จำนวนรพ.สต./ศสม. ที่มีทันตบุคลากรหมุนเวียนจาก รพ.ให้บริการแต่มีครุภัณฑ์ทันตกรรมไม่ครบชุด	7 แห่ง	จำนวน รพ.สต./ศสม. ที่ไม่มีบริการทันตกรรม	50 แห่ง

2.5. ความพร้อมในการให้บริการสุขภาพช่องปาก ใน ทีมหมอครอบครัว และหน่วยบริการปฐมภูมิ (PCC)

จำนวนทีมหมอครอบครัว ทั้งหมดในจังหวัด	123 แห่ง	จำนวนทีมหมอครอบครัวที่มีทันตภิบาล ทำงานประจำ	51 แห่ง
จำนวน PCC ทั้งหมดในจังหวัด	23 แห่ง	จำนวน PCC ที่มีทันตแพทย์รับผิดชอบ	23 แห่ง
จำนวนอำเภอ ที่คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ระดับอำเภอ ทั้งหมดในจังหวัด	8 อำเภอ	จำนวนอำเภอ ที่คณะกรรมการฯ มีแผน สนับสนุนบริการสุขภาพช่องปากใน PCC	5 อำเภอ

3. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ (ระบุรายการข้อมูลที่ใช้สำหรับการตรวจติดตามที่จำเป็นในแต่ละประเด็น)

3.1 การจัดบริการสุขภาพช่องปากในรพ.สต./ศสม.อย่างมีคุณภาพของจังหวัด

ตัวชี้วัด: ร้อยละอำเภอที่จัดบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต./ศสม. ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ภายใต้การสนับสนุนของ
คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ หรือ District Health Board ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

แหล่งข้อมูล :HDC กลุ่มรายงานมาตรฐานข้อมูลเพื่อตอบสนอง Service Plan สาขาสุขาภาพช่องปาก ข้อ 46 โดยเลือกดู
ข้อมูลระดับจังหวัด (แล้วคำนวณจำนวน อำเภอที่มี รพ.สต./ศสม. ที่ มีคุณภาพตามเกณฑ์ครบทั้ง 2 องค์ประกอบ ไม่น้อย
กว่าร้อยละ 60 ของ รพ.สต./ศสม.ที่มีในอำเภอ เทียบกับจำนวนอำเภอทั้งหมด /ที่มี รพ.สต./ศสม.)

จังหวัดแพร่มีจำนวนอำเภอทั้งหมด 8 อำเภอ ,จำนวน รพ.สต./ศสม.ทั้งหมด 123 แห่ง พบว่าองค์ประกอบที่
1 มีรพ.สต./ศสม. ที่จัดบริการสุขภาพช่องปากตามเกณฑ์ใน 6 กลุ่มเป้าหมาย 14 กิจกรรม จำนวน 28 แห่ง คิดเป็นร้อย
ละ 22.80 ,องค์ประกอบที่ 2 รพ.สต./ศสม.ที่จัดบริการสุขภาพช่องปากที่ครอบคลุมประชากรร้อยละ 20 จำนวน 92 แห่ง
คิดเป็นร้อยละ 74.80 , รพ.สต.ที่ให้บริการที่ มีคุณภาพตามเกณฑ์ครบทั้ง 2 องค์ประกอบ จำนวน 25 แห่งคิดเป็นร้อยละ
20.30 แต่ยังไม่มียอำเภอ ที่มีการจัดบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต./ศสม. ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60
(ตารางที่ 1)

ผลการดำเนินงานของจังหวัดแพร่ในช่วง ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2560-31 พฤษภาคม 2561 ตัวชี้วัดร้อยละอำเภอ
ที่จัดบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต./ศสม. ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ยังไม่บรรลุเป้าหมาย โดย
พบว่า องค์ประกอบที่1: รพ.สต./ศสม. ที่จัดบริการสุขภาพช่องปากตามเกณฑ์ใน 6 กลุ่มเป้าหมาย 14 กิจกรรม มี 28
แห่งคิดเป็นร้อยละ 22.80 สำหรับรพ.สต.อื่นๆ พบว่าทุกรพ.สต.ก็มีการจัดบริการทันตกรรม แต่ ยังไม่ครบทุกกิจกรรม โดย
พบว่ากิจกรรมที่ทำไ้ดีมาก คือ การให้บริการทันตกรรมในเด็ก 3-5 ปี , การตรวจสุขภาพช่องปากในผู้ป่วยเบาหวาน และ
การตรวจสุขภาพช่องปากในผู้สูงอายุ ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีผลงานน้อยคือ กิจกรรมการเคลือบหลุมร่องฟันในเด็ก
อายุ 6 ปี, การตรวจสุขภาพช่องปากเด็ก 0-2 ปี และการตรวจสุขภาพช่องปากเด็ก 3-5 ปี ตามลำดับ และ องค์ประกอบ

ที่ 2 : รพ.สต./ศสม.ที่จัดบริการสุขภาพช่องปากที่ครอบคลุมประชากรร้อยละ 20 มีจำนวน 92 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 74.80 และ อำเภอที่มีรพ.สต./ศสม. จัดบริการสุขภาพช่องปาก ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ครบทั้งสององค์ประกอบมากที่สุด คือ อำเภอร้องกวาง(ร้อยละ41.18) อำเภอด่นชัย(ร้อยละ37.50) และอำเภอเมืองแพร่(ร้อยละ41.18) ตามลำดับ

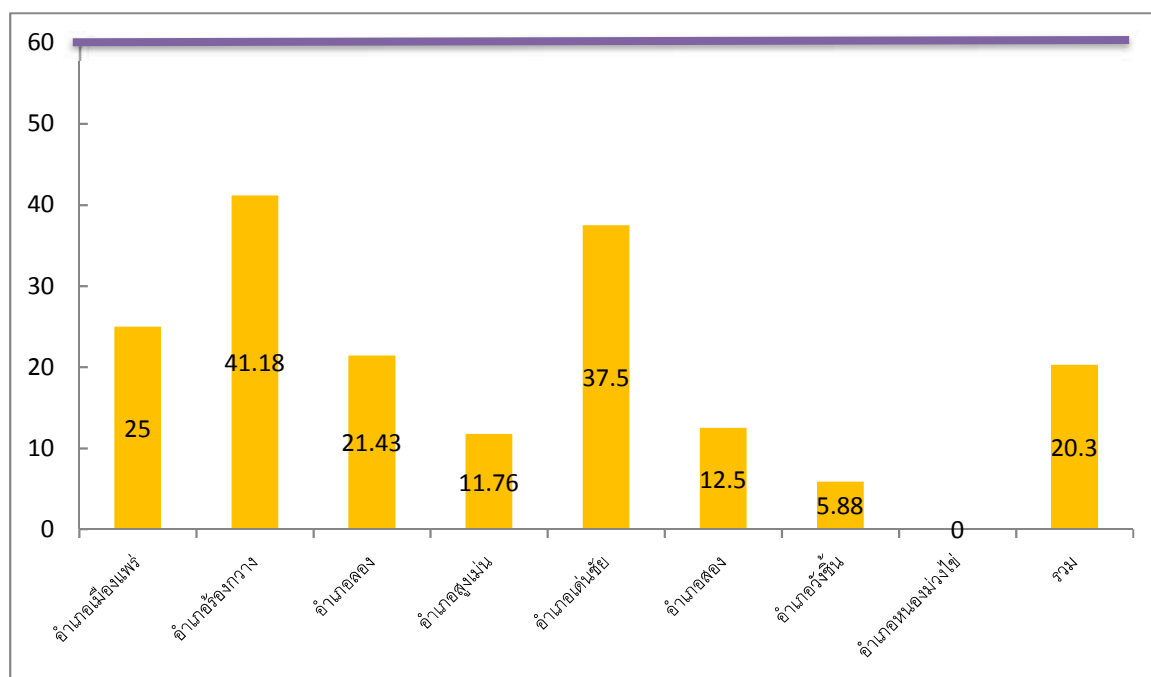
ในภาพรวมของจังหวัดแพร่พบว่าร้อยละอำเภอที่จัดบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต./ศสม. ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ภายใต้การสนับสนุนของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ หรือ District Health Board ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ยังไม่บรรลุเป้าหมาย สืบเนื่องจากช่วงเวลาในการปฏิบัติงานสั้น ทำให้ผลการดำเนินงานยังไม่ครอบคลุม โดยเฉพาะกิจกรรมในเด็กนักเรียนกลุ่ม 6-12 ปี ช่วงเวลาในการดำเนินงานในโรงเรียน จะทำในช่วงมิถุนายน-สิงหาคม ของทุกปี อีกทั้ง การลงบันทึกข้อมูลไม่ทันตามช่วงเวลาในการตรวจราชการ นอกจากนี้เกณฑ์การจัดกิจกรรมบริการสุขภาพช่องปาก ปี 2561 มีการปรับเปลี่ยน คือ กิจกรรมการตรวจสุขภาพช่องปากเด็ก 0-2 ปี , การตรวจสุขภาพช่องปากเด็ก 3-5 ปี และ การให้บริการในเด็ก 6-12 ปี ต้องมีการให้บริการ ร้อยละ 50 ขึ้นไปจึงจะถือว่ามีการจัดกิจกรรม อีกทั้งการบันทึกข้อมูลการตรวจจริงในแฟ้ม dental จะต้องผ่านเกณฑ์คุณภาพ ซึ่งในเด็กอายุ 0-2 ปี เกณฑ์กำหนดว่าจะต้องมีฟันน้ำนม 1- 20 ซี่ แต่ในทางปฏิบัติพบว่า มีเด็กที่ฟันน้ำนมยังไม่ขึ้นในช่องปาก(ฟันน้ำนมเท่ากับ 0 ซี่) จึงทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพแฟ้ม dental ทำให้ผลงานยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

อย่างไรก็ตามจังหวัดแพร่ได้มีติดตามการดำเนินงาน โดยการคืนข้อมูลผลงาน และร่วมกันหาแนวทางการดำเนินงานทั้งมาตรการสำคัญต่างๆ เพื่อจัดบริการให้ครบถ้วนตามระยะเวลาที่เหลือของปีงบประมาณ 2561 เพื่อขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ตัวชี้วัด (ตารางที่ 1)

สรุปจากHDC ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2561

รูปที่ 1 ร้อยละอำเภอที่มีรพ.สต./ศสม.จัดบริการสุขภาพช่องปากโดยผ่านเกณฑ์ตามเกณฑ์ ภายใต้การสนับสนุนของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ หรือ District Health Board ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

จำแนกรายอำเภอ



(สรุปจาก HDC ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2561)

ลำดับ	รายการข้อมูล		อำเภอ								ภาพรวม จังหวัด
			เมือง	ร้องกวาง	ลอง	สูงเม่น	เด่นชัย	สอง	วังชิ้น	หนอง ม่วงไข่	
1	ร้อยละอำเภอที่จัดบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต./ศสม. ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ภายใต้การสนับสนุนของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ หรือ District Health Broad ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60										
1.1.	รพสต. / ศสม. ที่จัดบริการ สุขภาพช่องปาก ได้ตามเกณฑ์ใน 6 กลุ่มเป้าหมาย 14 กิจกรรม	เป้าหมาย	28	17	14	17	8	16	17	6	123
		ผลงาน	10	7	3	2	3	2	1	0	28
		อัตรา/ ร้อยละ	35.7 1	41.18	21.43	11.76	37.50	12.50	5.88	0	22.80
1.2	รพสต. / ศสม. ที่จัดบริการ สุขภาพช่องปาก ที่ครอบคลุม กลุ่ม ร้อยละ 20	เป้าหมาย	28	17	14	17	8	16	17	6	123
		ผลงาน	19	14	12	9	7	10	16	5	92
		อัตรา/ ร้อยละ	67.8 6	82.35	85.71	52.94	87.50	62.50	94.12	83.33	74.80
รวม	ร้อยละอำเภอที่ จัดบริการ สุขภาพช่องปาก ใน รพ.สต./ศสม. ที่มีคุณภาพตาม เกณฑ์ ภายใต้ การสนับสนุน ของ	เป้าหมาย									8
		ผลงาน									0
		อัตรา/ ร้อยละ									0

ลำดับ	รายการข้อมูล		อำเภอ								ภาพรวม จังหวัด
			เมือง	ร้องกวาง	ลอง	สูงเม่น	เด่นชัย	สอง	วังชิ้น	หนอง ม่วงไข่	
	คณะกรรมการ พัฒนาคุณภาพ ชีวิตอำเภอ										
2	อัตราการให้บริการสุขภาพช่องปากของประชาชนในเขต >= ร้อยละ 35										
	อัตราการใช้ บริการสุขภาพ ช่องปากของ ประชาชนใน พื้นที่	เป้าหมาย	91818	35603	40244	57976	26034	35825	32872	12655	333027
		ผลงาน	21917	9274	13021	13206	6792	8458	10887	3460	87015
		อัตรา/ ร้อยละ	23.87	26.05	32.36	22.78	26.09	23.61	33.12	27.34	26.13
	ร้อยละจำนวน รายบริการทัน ตกรรมเฉพาะ ทางต่อบริการ ทั้งหมด	อัตรา/ ร้อยละ									

(สรุปจากHDC ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2561)

แนวทาง/มาตรการและกลวิธี

- 1.รพ.สต.ทุกแห่งประเมินตนเองโดยการวิเคราะห์ส่วนขาดศักยภาพบริการสุขภาพช่องปากเมื่อเทียบเกณฑ์มาตรฐาน ศักยภาพบริการของสถานบริการแต่ละระดับ (Gap Analysis)
- 2.ปรับระบบบริการ ในรพ.สต. 3 รูปแบบ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปากของประชาชนในพื้นที่ คือ
 - 2.1รพ.สต.ที่มีการจัดบริการโดยมีทันตภิบาลประจำรพ.สต.
 - 2.2รพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาลประจำ มีการจัดบริการแบบหมุนเวียนโดยทันตแพทย์และทันตภิบาลใน CUP
 - 2.3รพ.สต.ที่ไม่มีทันตบุคลากรประจำและ หมุนเวียน มีการจัดระบบบริการขึ้นพื้นฐานส่งเสริม ทันตสุขภาพในคลินิก ANC WBC โดยบุคลากรสาธารณสุขในรพ.สต. และตรวจฟันเด็กใน ศพด.และโรงเรียนประถมศึกษา โดย ทันตแพทย์หรือทันตภิบาลใน CUP
- 3.ขยายบริการสุขภาพช่องปากใน ศสม. ร้องขอ โดยทันตแพทย์และทันตภิบาลจากโรงพยาบาลแพร่สัปดาห์ละ 1วัน และมีแผนเพิ่มทันตภิบาลประจำที่ศสม.
- 4.พัฒนาระบบรายงานสารสนเทศให้มีคุณภาพ
- 5.พัฒนาศักยภาพทันตบุคลากรและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในรพ.สต. เพื่อให้สามารถดำเนินงานส่งเสริมป้องกันสุขภาพช่องปากประชาชนในชุมชนอย่างมีส่วนร่วม

6.จัดทำโครงการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพ 6 กลุ่มเป้าหมายหลัก และเน้นโครงการบูรณาการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค"เด็กแพรรี่ฟันผุ สุขภาพดี สูงดีสมส่วน และปลอดโรค"

เป้าหมายระยะสั้น

ขยายบริการสุขภาพช่องปากในรพ.สต.โดยจัดบริการโดยทันตบุคลากรประจำและหมุนเวียน และพัฒนาระบบรายงานสารสนเทศให้มีคุณภาพ

Essential Tasks			
3 เดือน	6 เดือน	9 เดือน	12 เดือน
1.ชี้แจงนโยบาย และแนวทางการขับเคลื่อนงานทันตกรรม ปี 2561ให้กับคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพช่องปากระดับจังหวัด	1.พัฒนาศักยภาพทันตบุคลากรและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน รพสต. 1.1พัฒนาศักยภาพCUP manager 1.2พัฒนาศักยภาพทันตภิบาลมืออาชีพ 1.3อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการจัดบริการสุขภาพช่องปาก	1. มีการจัดบริการสุขภาพช่องปากที่มีคุณภาพในทุก รพ.สต.	1.จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2.หน่วยบริการประเมินและ วิเคราะห์ gap	2. ขยายบริการสุขภาพ ช่องปากในรพ.โดยจัด.สต. บริการโดยทันตบุคลากร ประจำและหมุนเวียน	2.นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	2.สรุปผลการดำเนินงาน ประจำปี
3.ทบทวนแผนการพัฒนา ปี 60-64 กำหนดวิธีการพัฒนา และปรับปรุง	3. รพสตที่ไม่มีทันต.บุคลากรประจำหรือหมุนเวียน ให้บริการ ในคลินิก ANC WBC โดยบุคลากรสาธารณสุข ในรพ. .สตและตรวจฟัน เด็กในศพด ประถมศึกษา.และรร . โดยทันตบุคลากรในCUP		
4.ประชุมชี้แจง ถ่ายทอดเป้าหมายและแผน	4.พัฒนาและปรับปรุงระบบบริการตาม gap		
5.พัฒนาระบบรายงานสารสนเทศ	5.จัดบริการ ให้ครอบคลุม 6 กลุ่มเป้าหมายหลัก 14 กิจกรรม		

วิเคราะห์การจัดบริการสุขภาพช่องปากตาม ตาม 6 Building Blocks

1.การจัดบริการสุขภาพ (Health Service Delivery) (สุขภาพช่องปากในรพ.สต./ศสม.)

ผลดำเนินการ

จังหวัดแพร่มีรพ.สต./ศสม.ที่สามารถจัดบริการสุขภาพช่องปากใน 6 กลุ่มเป้าหมาย 14กิจกรรม ร้อยละ 22.80 และ มีรพ.สต./ศสม.ที่สามารถจัดบริการสุขภาพช่องปากครอบคลุมประชากรร้อยละ 20 ร้อยละ 74.80 และ พบว่ามีรพ.สต.ที่มีการจัดบริการสุขภาพช่องปาก ที่มีคุณภาพครบ 2 องค์ประกอบ ร้อยละ 20.30

อย่างไรก็ตามจากรายงานผลการจัดบริการสุขภาพช่องปากของรพ.สต./ศสม. พบว่าทุกรพ.สต.ที่มีการจัดบริการสุขภาพช่องปาก

ปัญหา/อุปสรรค

กิจกรรมในบางกลุ่มยังไม่มีผลการดำเนินการ เช่น กิจกรรมในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ ซึ่งบางรพ.สต.ยังไม่มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นหญิงตั้งครรภ์ ทำให้ยังไม่มีผลงานการจัดบริการ ส่วนในกิจกรรมอื่นๆ บางรพ.สต.อยู่ในระหว่างดำเนินการ นอกจากนี้เกณฑ์การจัดกิจกรรมบริการสุขภาพช่องปาก ปี 2561 มีการปรับเปลี่ยน คือ กิจกรรมการตรวจสุขภาพช่องปากเด็ก 0-2 ปี การตรวจสุขภาพช่องปากเด็ก 3-5 ปี และการให้บริการทันตกรรมในเด็ก 6-12 ปี ต้องมีการให้บริการ ร้อยละ 50 ขึ้นไปจึงจะถือว่ามีการจัดกิจกรรม อีกทั้งช่วงเวลาในการปฏิบัติงานน้อยจึงทำให้ผลงานยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

2.ระบบสารสนเทศ (Information system and sharing)ในระบบ 43 เพิ่ม: การป้อนข้อมูลการตรวจสอบการดึงข้อมูล

ผลดำเนินการ

การดึงข้อมูล ของศูนย์ข้อมูลแต่ละอำเภอ สามารถดึงข้อมูลได้ทุกอำเภอ และ นำข้อมูลเปรียบเทียบกับภาพรวมจังหวัดได้ ทำให้สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปประเมินผลและวางแผนเพื่อปรับปรุงระบบการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้

ปัญหา/อุปสรรค

- การลงข้อมูลในงานส่งเสริมป้องกัน นอกสถานบริการ ไม่สามารถทำได้ทั้งหมด เนื่องจากภาระงานของผู้ปฏิบัติงาน
- การลงบันทึกข้อมูล/ส่งออกข้อมูล น้อยกว่าที่ปฏิบัติงานจริง
- ระบบประมวลผลยังไม่เสถียร
- ผู้ลงบันทึกข้อมูลขาดความเข้าใจในการลงข้อมูล ทำให้ข้อมูลไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน
- ไม่สามารถลงบันทึกข้อมูลได้ทันเวลา โดยเฉพาะกรณีออกหน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่ที่มีการลงบันทึก ในเอกสาร แต่ไม่ได้บันทึกใน HosXp

3.กำลังคนทันตบุคลากร (Health workforce) จำนวนคน ความพอเพียง ความจำเป็นในการพัฒนา

ผลดำเนินการ

จังหวัดแพร่มีจำนวนทันตแพทย์ในโรงพยาบาลทั้งหมด 45 คน คิดเป็นสัดส่วนทันตแพทย์ต่อประชากร 1: 7415 มีทันตแพทย์เฉพาะทาง 19 คน จำนวนเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขในโรงพยาบาลและรพ.สต.ทั้งหมด 63 คน คิดเป็นสัดส่วนเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขต่อประชากร 1 : 5296 จำนวนผู้ช่วยทันตแพทย์รวมถึงผู้ช่วยงานทันตกรรมในโรงพยาบาลและรพ.สต. ทั้งหมด 109 คน และ รพ.สต.ที่มีลูกจ้างช่วยงานทันตกรรม คิดเป็นร้อยละ 88.62 ของรพ.สต.ทั้งหมด

ปัญหา/อุปสรรค

โรงพยาบาลชุมชนท่ามกลาง มีปัญหาทันตแพทย์ย้ายออกและลาออกบ่อย โรงพยาบาลชุมชนบางแห่งมี ปัญหาขาดแคลนทันตภิบาลแต่ไม่สามารถเพิ่มคนได้ เนื่องจากจำนวนประชากรในเขตรับผิดชอบน้อย และอัตรากำลังบุคลากรเต็มกรอบ FTE สำหรับโรงพยาบาลมีปัญหาการขาดแคลนทันตแพทย์เฉพาะทางโดยเฉพาะสาขา วิทยาเอนโดดอนท์ ทันตกรรมสำหรับเด็กและทันตกรรมประดิษฐ์ ปัญหาการกระจายตัวของทันตภิบาลในระดับรพ.สต.ตลอดจนภาระงานมากทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานและลงบันทึกข้อมูลไม่ทันตามช่วงเวลาและแม้จะจัดระบบหมุนเวียนแต่ก็ยังไม่สามารถให้บริการประจำทุกสัปดาห์ เนื่องจาก จำนวนรพ.สต.ที่มีมากและพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ยังมีปัญหาทันตภิบาลที่เปลี่ยนตำแหน่งและสายงาน มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น จึงจำเป็นต้องลดภารกิจด้านบริการทันตกรรมลง

4.การเงินการคลังสาธารณสุข (Financing) ความเพียงพอของงบประมาณ

ผลดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2561 ไม่มีงบประมาณสนับสนุนด้านงานทันตกรรมโดยตรง ทำให้พื้นที่ปรับวิธีการทำงานโดยใช้งบประมาณจากท้องถิ่น หรือ บูรณาการงานเข้าร่วมกับงานอื่นในพื้นที่

ปัญหา/อุปสรรค

การขาดงบประมาณการดำเนินงาน ทำให้การสนับสนุนเพื่อดำเนินงานตามแผนงานโครงการมีจำกัด เนื่องจาก CUP มีปัญหาทางการเงินทำให้การสนับสนุนงบประมาณมายัง รพ.สต.ทำได้จำกัดไปด้วย

5. เทคโนโลยี/มาตรการจัดบริการและแก้ปัญหา

ผลดำเนินการ

จังหวัดแพร่มีรพ.สต./ศสม.ที่มีครุภัณฑ์ทันตกรรมครบชุด 66 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.66 ของรพ.สต.ทั้งหมด

ปัญหา/อุปสรรค

ปัจจุบันทันตแพทย์และทันตภิบาลมีจำนวนเพิ่มขึ้นแต่จำนวนยูนิตทันตกรรมซึ่งเป็นครุภัณฑ์ทันตกรรมหลักในการบริการไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตามจังหวัดได้รับบริจาคยูนิตทันตกรรม ที่ใช้งานได้จากหน่วยงานอื่น ส่งผลให้จำนวนและการกระจายยูนิตทันตกรรมเพิ่มขึ้นมาก แต่ก็มีปัญหาว่ายูนิตทันตกรรมที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 10 ปี ชำรุดบ่อย ใช้งานได้ไม่มีประสิทธิภาพและเป็นภาระค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงของหน่วยบริการ

6.การอภิบาลระบบสุขภาพ (Leadership and Governance):

ผลดำเนินการ

- มีคณะกรรมการวางแผนและประเมินผลระดับจังหวัด และอำเภอ มีทันตบุคลากรร่วมเป็นกรรมการ และร่วมกำหนดปัญหา ยุทธศาสตร์ เป้าหมายและตัวชี้วัด กำหนดแผนงานโครงการที่เหมาะสม สนับสนุนบุคลากร งบประมาณ และวัสดุทันตกรรม
- มีการปรับกลยุทธ์ในการทำงานทุกกลุ่มวัย มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์สถานการณ์โรคและการส่งเสริมป้องกันโรค ประสานงานและสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย
- มีทำข้อตกลงร่วมกันในการทำปฏิบัติงานระหว่าง จังหวัดและ CUP และระหว่าง CUP กับรพสต.
- มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้มีฐานข้อมูลที่มีคุณภาพพร้อมใช้งานให้สามารถตอบสนองต่อการใช้งานได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของพื้นที่

ปัญหา/อุปสรรค

ในการบูรณาการการทำงานและการเรียนรู้ข้ามสาขา ต่างวิชาชีพ ต่างหน่วยงาน ยังมีการเปิดพื้นที่ให้ภาคีทั้งในและนอกระบบให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาขับเคลื่อน ตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพช่องปากน้อย นอกจากนี้ในเรื่องของงานด้านสารสนเทศยังต้องพัฒนาทั้งปัญหาการลงบันทึกข้อมูล การตรวจสอบการส่งออก และ ใช้ข้อมูลจาก 43 แพ้ม เพื่อการวางแผนและประเมินผล

4. สรุปประเด็นสำคัญที่เป็นความเสี่ยงต่อการขับเคลื่อนนโยบายทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ

การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการจัดบริการ เรียงตามลำดับตามตารางที่ 2 คือ ปัญหาความก้าวหน้า การเปลี่ยนสายงาน และการลาออกของทันตภิบาล,การขาดทันตภิบาลประจำรพสต. ,ขาดแคลนยูนิตทันตกรรมในรพสต., ได้รับงบประมาณในการจัดบริการไม่เพียงพอ,ขาดแคลนผู้ช่วยงานทันตกรรมประจำรพ.สต. ซึ่ง ส่งผลกระทบต่อการจัดบริการทันตกรรมในรพ.สต.เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวกและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปประเด็นสำคัญที่เป็นความเสี่ยงต่อการทำให้การขับเคลื่อนนโยบายหรือการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ (Key Risk Area / Key Risk Factor) ซึ่งได้จากการวินิจฉัย ประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากการตรวจติดตาม

การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการจัดบริการ เรียงตามลำดับ (ตามตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 สรุปปัญหาการดำเนินการ

ปัญหาดำเนินการ	จำนวน อำเภอที่มี ปัญหา	อำเภอ							
		เมือง	ร่องกวาง	ลอง	สูง เม่น	เด่น ชัย	สอง	วัง ชิ้น	หนอง ม่วง ไข่
ปัญหาการประสาน การเสนอโครงการแก้ไขปัญหากับคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ	2	/	/						
ปัญหาการลงบันทึกข้อมูลการตรวจสอบการส่งออก และ ใช้ข้อมูลจาก 43 แพ้ม เพื่อการวางแผนและประเมินผล	1		/						
ปัญหาความไม่ก้าวหน้า การเปลี่ยนสายงาน และ ลาออกของทันตภิบาล	4	/	/	/			/		
ขาดแคลนทันตภิบาลประจำรพ.สต	3	/	/		/				
ขาดแคลนผู้ช่วยงานทันตกรรมประจำรพ.สต.	2	/	/						
ขาด Oral Health Manager ในการวิเคราะห์และวางแผน เพื่อลดปัญหาโรคในช่องปาก	1	/							
ศักยภาพทันตแพทย์ในการพัฒนาโครงการแก้ปัญหาในพื้นที่	0								
ขาดแคลนทันตแพทย์ ทำให้มีปัญหาในการจัดบริการ	1							/	
ได้รับงบประมาณในการจัดบริการไม่เพียงพอ	2		/						/
ขาดยูนิตทันตกรรมใน รพ.สต.	2			/		/			
มาตรการแก้ปัญหาไม่ชัดเจน	1		/						
ปัญหาอื่นๆระบุ	1		ความก้าวหน้าของ ผู้ช่วยทพ.						
จำนวนประเด็นปัญหาในระดับอำเภอ		5	8	2	1	1	1	1	1

5.ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรค/ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์	ข้อเสนอแนะที่ให้ต่อหน่วยรับตรวจ	สิ่งที่ผู้ทำหน้าที่ตรวจราชการรับไป ประสาน หรือ ดำเนินการต่อ
1.ขาดแคลนทันตภิบาลประจำ รพ.สต.	1.การพิจารณากรอบ อัตรากำลังตามFTEควรเพิ่ม ประเด็นการพิจารณาตาม ความจำเป็นในพื้นที่ร่วมด้วย เนื่องจากสถานบริการบาง พื้นที่มีประชากรในเขต รับผิดชอบไม่ถึงเกณฑ์ที่จะมี ทันตภิบาลแต่ด้วยระยะทางที่ ห่างไกลทำให้มีความจำเป็นที่ ต้องมีทันตภิบาลประจำ เพื่อให้โอกาสกับผู้รับบริการ สามารถเข้าถึงบริการทันตกรรมได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	
2.ขาดยูนิตทันตกรรมใน รพ.สต.	2.ขอรับการสนับสนุนยูนิตทำ ฟันจากส่วนกลางในพื้นที่ที่มีความพร้อมด้านบุคลากรและ เครื่องมือแต่ขาดยูนิตทันตกรรม	
3.ขาด Oral Health Manager ในการ วิเคราะห์และวางแผนเพื่อลดปัญหา โรคในช่องปาก	3.เพิ่มแรงจูงใจให้กับทันต แพทย์ที่ทำงานในภาพรวมของ อำเภอด้านการขับเคลื่อน ปัญหาโรคในช่องปาก (Oral Health Manager)	
4.ปัญหาการประสานการเสนอ โครงการแก้ไขปัญหากับคณะกรรมการ พัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ	4.ควรมีการถ่ายทอดนโยบาย และรายละเอียดของการ แต่งตั้งคณะกรรมการ พัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ ลงสู่พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดกาดำเนินงานที่ ครอบคลุมทุกพื้นที่	

5.ปัญหาความก้าวหน้าของผู้ช่วยทันตแพทย์ ปัจจุบันไม่มีการบรรจุเป็นข้าราชการทำให้หน่วยบริการต้องจ้างลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยเนื่องจากไม่มีความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ	พิจารณากรอบ FTE แยกเฉพาะในตำแหน่งผู้ช่วยทพ. ซึ่ง ปัจจุบันคิด60%ของสายวิชาชีพ(ทพ.+ทันตภิบาล)	
--	---	--

6. ข้อเสนอแนะต่อนโยบาย /ต่อส่วนกลาง / ต่อผู้บริหาร / ต่อระเบียบ กฎหมาย

- 6.1 กำหนดกรอบอัตรากำลังคนด้านทันตกรรมให้เหมาะสม โดยเฉพาะนว.ทันต/จพ.ทันต และ ผู้ช่วยทันตแพทย์
- 6.2 การผลิต นว.ทันต ให้เพียงพอกับความต้องการ และความก้าวหน้าเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนสายงานและลาออก
- 6.3 เร่งให้มีการใช้กฎหมายกำหนดปริมาณน้ำตาลในเครื่องดื่ม อาหารและขนม

7. นวัตกรรมที่สามารถเป็นแบบอย่าง (ถ้ามี)

- 7.1จังหวัดแพร่:มีกิจกรรมการบริหารช่องปาก Kenkobi ในชมรมผู้สูงอายุ/ร.ร.ผู้สูงอายุ นำร่อง 8 แห่ง
- 7.2อำเภอสอง: The factors correlated to parents of 9 and 18 month-old children's oral health care behaviours. โดย ทพญ.วิลาวรรณ จันจร(นำเสนอผลงานระดับนานาชาติ)อำเภอ
- 7.3อำเภอเด่นชัย:ก่อสร้างสร้างเครือข่าย เด็กปงป่าห้วยพันดี ชุมชนนี้ออกแบบได้
(รางวัล Lion Oral Health Award รองชนะเลิศอันดับ 2)
:มิติใหม่ กำลังใจผู้ป่วยติดเตียง
- 7.4อำเภอวังชิ้น:แบบบันทึกการตรวจฟันผู้สูงอายุสำหรับอสม.
- 7.5อำเภอลอง:กระบอกช่วยแปรง
- 7.6อำเภอสูงเม่น:บริการใส่ฟันถูกใจ ไกลบ้าน
- 7.7อำเภอร้องกวาง:ต้นแบบการบูรณาการการดูแลสุขภาพช่องปากในผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง
- 7.8อำเภอเมือง:รูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนงานทันตกรรมระดับอำเภอ
- 7.9อำเภอหนองม่วงไข่:ต้นแบบ ตำบลวังหลวงพันดี สุขภาพดี ชีวิตมีสุข

ผู้รายงาน.....ทพญ.อรรวรรณ บุระตะ.....

ตำแหน่ง.....ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ.....

วัน/เดือน/ปี.....4 มิถุนายน 2561.....

โทร.....088 4120219... e-mail.....orrawanb@hotmail.com.....